

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا رَبِّ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَ آيِّهَا وَ بَعْلِهَا وَ بَنِيهَا
وَ سِرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا بِعَدَدِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ

مدرسه دانشجویی
اهل بیت (ع)
(خانواده)

کارگاه

فرزند باعرضه من (۳)

راهکارهای توانمندسازی فرزندان
نو-جوانی، اولوالفضل‌هایی در جامعه

نو- جوانی

دوره بروز توان‌های فرزندان بر مدار عقلانیت و اوامر الهی

مقصد و غایت دوره نو-جوانی ← مزین شدن به آداب و احسان

احسان ← ابراز زیبا و منطبق بر اخلاق و ادب در هر کاری

نقش والدین در تحقق اهداف دوره سوم رشد چیست؟

✓ مشارکت دادن فرزندان در مسائل زندگی متناسب با توانها

✓ دیدن و پذیرفتن توانهای فرزندان خود

✓ اعتماد به فرزند در اموری که او را توانمند می‌یابند.

بنابراین؛

برای جهت‌دهی درست به تعاملات و مواجهات والدین و فرزندان لازم است:

والدین از اهداف و اقتضائات دوره سوم رشد آگاهی داشته باشند.

هماهنگی علم و عمل

حسن خلق و رعایت آداب

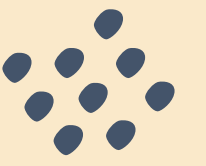
مسئولیت پذیری

نظم و برنامه ریزی

فکر اقتصادی

تمایز جنسی و نقش پذیری

اقتضائات دوره نو- جوانی

اقتضائات دوره نو- جوانی: هماهنگی علم و عمل

امام کاظم (سلام الله علیه) فرمودند:

چون رسول خدا (صلی الله علیه و آله) وارد مسجد شدند، دیدند جماعتی گرد مردی را گرفته‌اند.

فرمودند: «چه خبر است؟»

گفتند: «علامه‌ای است.»

فرمودند: «علامه یعنی چه؟»

گفتند: «داناترین مردم است به دودمان عرب و حوادث ایشان و به روزگار جاهلیت و اشعار عرب.»

فرمودند: «این‌ها علمی است که دانش را زیانی ندهد و عالمش را سودی نبخشد.»

سپس فرمود: «همانا علم سه چیز است: آیه محکم، فریضه عادلانه، سنت پا برجا، و غیر از این‌ها فضل است.»

اقتضائات دوره نو- جوانی: هماهنگی علم و عمل

حقایق و قوانین ثابت عالم

بایدها و نبایدها

علم

شیوه‌های درست زندگی و امور کاربردی زندگی‌ساز

اقتضائات دوره نو- جوانی: هماهنگی علم و عمل

- ✓ یادگیری علوم مورد نیاز ← شکوفایی استعدادها و توانها
- ✓ رجوع به منابع شرعی و تخصصی ← ضابطه‌مند کردن ابراز استعدادها
- ✓ رجوع به افراد متخصص در حوزه‌های مورد نیاز ← عمل و بروز استعدادها
- ✓ ایجاد بستر عمل بر اساس علم، توسط والدین
- ✓ امکان تجربه و مشاهده تجربیات دیگران
- ✓ نگاه عبرت‌آموزی و علم‌آموزی از حوادث و رخدادها
- ✓ توجه داشتن به طبیعت و درس‌آموزی از آن

اقتضائات دوره نو- جوانی: حسن خلق و رعایت آداب

حسن اخلاق به چه معناست؟

ابراز توانمندی‌های خود به صورتی زیبا و بدون نقص

رعایت آداب یعنی چه؟

✓ شناخت چارچوب‌های الهی (به صورت مستند)

در مواجهات و تعاملات

✓ تلاش برای بهترین ابراز در این چارچوب‌ها

اقتضائات دوره نو- جوانی: مسؤلیت پذیری

توان تشخیص

و بر عهده گرفتن

و انجام صحیح، بهینه و به موقع

مسئولیت

اقتضائات دوره نو- جوانی: مسئولیت پذیری

رسول خدا (صلی الله علیه وآله) فرمودند: «مهر خداوندی از آن کسی باد که فرزند خود را در نیکو شدنش یاری دهد.»

از حضرت پرسیدند: «چگونه می‌تواند او را در نیکو شدنش یاری دهد؟»
حضرت فرمودند:

«کاری را که به آسانی انجام داده است، از وی بپذیرد.
از کاری که انجام دادن آن برایش سخت است درگذرد.
او را به کاری بیش از توانش وا ندارد.
و وی را نادان نپندارد.»

اقتضائات دوره نو جوانی: مسؤلیت پذیری

تبدیل شدن او به فردی
وابسته و ناتوان
یا سرکش

ایجاد اختلال در ابراز توان‌ها
و استعدادهای فرزندان
به صورت احسن

تحکم و باید و نباید
در مسؤلیت‌سپاری
یا
بی‌اعتمادی به فرزندان
در این دوره

اقتضائات دوره نوجوانی: نظم و برنامه‌ریزی

نوجوانی می‌تواند برنامه زندگی و عملش را بر اساس حجت الهی، شرعی و عقلی تنظیم کند که توان رجوع به منبع و حجت عقلی و شرعی را پیدا کرده باشد. نحوه مساعادت والدین در حوزه نظم و برنامه‌ریزی باید به صورت غیرمستقیم باشد.

از مهم‌ترین مولفه‌های برنامه‌ریزی در این دوره ← شناخت ابعاد زمان
توان پیش‌بینی برای برنامه‌ها ←

اقتضائات دوره نو- جوانی: فکر اقتصادی یا مولد بودن

سوق دادن فرزندان به سمت آموزش مهارت‌های مولد و شکوفایی توان‌هایشان

اقتضائات دوره نو- جوانی: تمایز جنسی و نقش‌پذیری

سوق دادن فرزندان به سمت آموزش مهارت‌های زندگی
برای بر عهده گرفتن نقش‌های زنانه و مردانه (متناسب با غایت این نقش‌ها)

مانند: یادگیری مهارت‌های لازم برای اداره زندگی
مجهز شدن به سلاح عفاف و خویشتن‌داری و تقوا

اقتضائات دوره نو- جوانی: تمایز جنسی و نقش پذیری

از مهمترین مسائل این دوره در زمینه مسائل جنسی و توانمندی برای ایفای نقش‌ها متناسب با غایت آنها در آینده

مجهز شدن به سلاح عفاف و خویش‌داری و تقوا + یادگیری مهارت‌های لازم برای اداره زندگی

ارتقای مهارت هم‌دلی و هم‌کاری در والدین

در دوره‌های قبلی رشد:

مهارت هم‌فکری

+

مهارت هم‌کلامی

در دوره نو-جوانی:

مهارت هم‌دلی و هم‌کاری

+

مهارت هم‌فکری

+

مهارت هم‌کلامی

همدلی به چه معناست؟

همدلی یعنی شناخت مقاصد مشترک و قرار گرفتن هر کس در نقش و جایگاه متناسب برای تحقق آن مقصد، به همراه کنترل و هدایت عواطف و ابرازات.

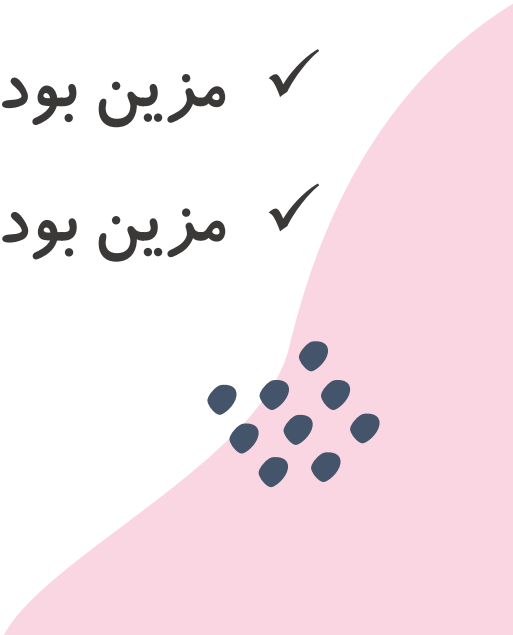
✓ تعامل با فرزندان در دوره سوم رشد ← مستلزم علم و شناخت می‌باشد.

✓ وظیفه والدین در قبال فرزندان این است که الگوی فرزندان خود باشند.

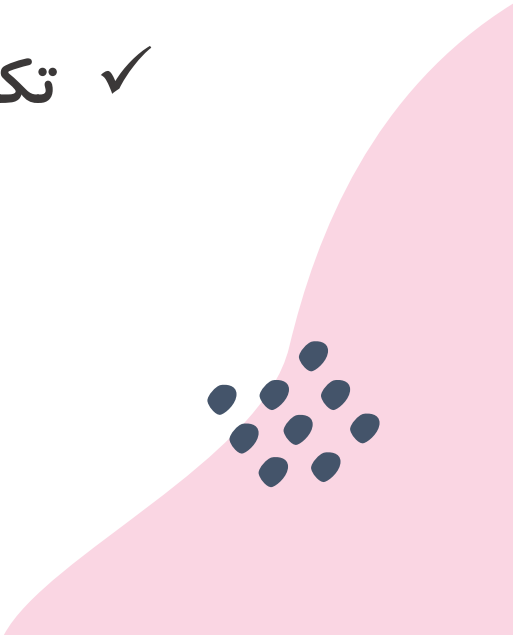

از جمله مهم‌ترین مواردی که در الگو بودن والدین برای فرزندان تاثیر بسیاری دارد:

- ✓ دانستن احکام مورد نیاز در انجام تکالیف و روحیه مراجعه به رساله عملیه مرجع تقلید
  - ✓ انس و تدبر در کتاب خدا
  - ✓ آشنایی با سیره اهل بیت (سلام‌الله‌علیهم) و روایات آنها
  - ✓ مزین بودن به ادب عبودیت در هر کار
  - ✓ مزین بودن به اخلاق در چارچوب اوامر الهی
-

از جمله مهم‌ترین مواردی که در الگو بودن والدین برای فرزندان تاثیر بسیاری دارد:

- ✓ داشتن روحیه آموختن علوم حقیقی و مفید و کارآمد
  - ✓ علاقه به مجالس ذکر و علما و شرکت در این مجالس
  - ✓ تکریم، احترام و بزرگداشت مقام علم و عالم
-

وظیفه فرزندان در قبال والدین ← احسان و اکرام والدین در هر صورت

امام کاظم (سلام الله علیه) فرمودند:

مردی از رسول خدا (صلی الله علیه وآله) سوال کرد: «حق پدر بر فرزند چیست؟»

حضرت فرمودند: ۱- او را با نام صدا نکند.

۲- در راه رفتن از او جلو نیفتد.

۳- قبل از او ننشیند.

۴- کاری انجام ندهد که مردم پدرش را دشنام دهند.

دوره نوجوانی

✓ دوره بروز و ظهور حُسن و مزین بودن به آداب است.

✓ نوجوان - که از دوره قبل استطاعت دریافت اوامر و نواهی را در حوزه عبادات پیدا کرده است - به بلوغ شرعی رسیده و مکلف شده است.

✓ دایره عمل و عبودیت او از حلال و حرام، به عمل به مستحبات و ترک مکروهات توسعه می‌یابد.

✓ از جمله اموری که جلوه‌های عبودیت را آشکار می‌سازد:

۱- اطاعت از روی رغبت

۲- توجه به روح و مقصد عبادات

۳- خلاقیت و زیبایی‌آفرینی در عمل به عبادات

والدین هرچه بیشتر و بهتر ادب عبودیت را ابراز نمایند، الگوی بهتری برای فرزندان در این زمینه خواهند بود.
مثل رعایت آداب در نماز و تاثیر عملی آن در اخلاق و عمل والدین

از جمله اموری که جلوه‌های عبودیت را آشکار می‌سازد:

۱- اطاعت از روی رغبت

۲- توجه به روح و مقصد عبادات

۳- خلاقیت و زیبایی‌آفرینی در عمل به عبادات

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله نگاهشان به چند کودک افتاد و فرمودند:
«وای بر فرزندان آخرالزمان از دست پدرانشان!»
عرض شد: «ای پیامبر خدا! آیا از دست پدران مشرکشان؟»
فرمودند: «نه، بلکه از دست پدران مؤمنشان که هیچ یک از واجبات دینی را به آنان نمی‌آموزند،
و چون فرزندانشان، خودشان، بخواهند بیاموزند، آنان را باز می‌دارند،
و در برابر آن به بهره‌ای اندک از دنیا خرسند می‌شوند.
من با چنین پدرانی بیگانه‌ام و آنان نیز با من بیگانه‌اند.»

(مستدرک الوسائل، ج ۱۵، ص ۱۶۴)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ

